

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber pandectarum medicinae

Matthaeus <Silvaticus>

[Venedig], 10. Okt. 1480

Sequitur de R

[urn:nbn:de:bsz:31-316129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-316129)

Quirinaicū est nomen loci ut thebaicū ꝛc. vñ dicitur opium quirinaicum : ꝛ opiuꝝ thebaicū secū dum diuersa loca.

Quirinos. i. hypoquistidos vel banlastia. p hypoquistidos ponit eum Dias. incisfos pro balastia ponit eum diascozides in burnam.

- Quinodorodo dapni. i. rosa canina
 - Quinocarpi .i. quinocarpus.
 - Quidrōs .i. far.
 - Quinobatus .i. cinobatus.
 - Quirita. i. testa cabali marini.
 - Quiroaddolabin .i. rosa canina
 - Quiricus .i. semen lini
 - Quilius .i. coagulū
 - Quirib cefalea .i. canis caput.
 - Quictomi .i. pulegium
 - Quida .i. scilla
 - Quidago .i. daucus.
 - Quigonus .i. papauer.
 - Quilionifacum .i. oleū ficionium
 - Quirion trianguli .i. radix iunci.
 - Quinomelon .i. psillium.
 - Quibar .i. castoreum.
- Quisqualie stibuli ꝛ taissi idem : que omnia sunt purgamenta tritici.
- Quire .i. herba canabi.
 - Quiscin agreste icetaicba: ꝛ est paritaria.
 - Quinaci:ata .i. infusa
 - Quialos herba est a dias. sic noiata quā ignoro.

Cap. 600.

Quinquifolium

latine grece
pentafilon. Dias. cap. pentafilon. Pentafilon aut pentaptes: aut pentaficon pseudo selinū habet hastas femine plenas ꝛ longas duobus palmis in quibus semen ē. folia habz ediosmo similia: ꝛ in quinq; paribꝝ diuisa. singula folia in singulis hastis floz viridem habent. nascitur in locis humidis: ꝛ in vsj. radix ē ei rufa et oblonga. Plin. pentafilon quinq; foliū a numero foliozū dicta. vnde ꝛ eā latinū quinq; foliū vocāt herba adeo munda ut purificationi i templis adhiberi a gentibus solita esset.

Dosse. elixatura eius decocta ad tertiam dolozem dentium mirigat ore tenta: ꝛ quasi gargarismo adbibita putredinem oris tollit. aspredine arteriaz dissenit. ventrē stringit. disentericis necesse adbibet. Artericis ꝛ sciaticis prestat effectū. Elixatura cū aceto i cataplasmaibus adbibita herpetas curat. serofas spargit duricies ꝛ tumores medendo soluit. igne sacrum extinguit. apostemata ꝛ panaricia imposita ad sanitatem perducit. cōdiformata soluit. scabiē tollit. succus radicis eiꝝ acceptus causas epaticas ꝛ pulmonis cōponit. potionibus venenatis occurrit. folia eius cū idromelle aut vino bibita addito pipe quartanarijs remediū est: si tamen quatuor folia biberint. tertianarij vero tria cū aqua sola. effimerans vero vnū. epilepticis vero accepta et triginta diebus prestat effectū. succus vero folioꝝ eius

ictericis maximum presidiū ciatis tribus accepti vulneribus et fistulis prestat sanitate. interocellici remediū ē bibita. et in cataplasmatibꝝ. pfluctē abstinet sanguinē. tēplis honori addit: ꝛ domibus posita expiamentū ē. radix eiꝝ ē cal. ꝛ nō abundāter et nimis acris: etideo vtilissima ē ad vētris fluxum et dentū

Bal. viij. sim. phar. cap. de pentum dolozem. tafilon. pentafilon herbe radix siccat quidē fortiter: et nimīū vero ē acris ppter qd in multis vtilis ē: sicut et oīa alia qcum q; subtiliū piū etā siccat absq; mordicatione. est autē radix siccatina ex tertio iam gradu: minime vero caliditate ma

Quic. libro secundo cap. manifesta participat. pentafilon. Pentafilon nominatur quinq; folium: et est fortis exsiccationis sine acuitate et adustione et mordicatione fit ex eo emplastrum ad fluxum et sedat ipsū. et fit ex eo emplastrū et sedat dubellet et serofulas et ossicis pblegmaticas. decoctio radicis eiꝝ valet ad vlcera deambulantia. et qd de eo decoctū est cū aceto cōfert herisipillis et panaricis: ꝛ scabici. et confert dolozibꝝ iuncturaz et sciatice. et cōfert ramici bibitus et more emplastri suppositus et valet ad alcola. et folia eius cū vino valent ad epilepsiā accepta et bibita decē diebus. succꝝ radicis eius valet ad dolozē epatis et pulmōis: et ictericiam cum bibitur per aliquos dies. Radix eius confert solidationi et vlceribus intestinorum: et emoroidibus. et similiter decoctio eius radicis. folia eius cum vino conferunt quartane: et cotidianē. succꝝ radicis eius est medicina perniciofa.

Quinq; neruia quid est. le. larnoglossa
Quasces .i. paritaria
Quianos est uena terre que secū dū dias. nascitur in cyprio in fabrica metallica et in speluncis littoicis. eligendum est limpidum colozem et smaraldinum habens. ꝛc.

Quistis secundum Plin. est ulcus in angulo perpetuo humozem emanans.

Quisctio dicit Plin. uocari quandam speciem folij quod creticum dicitur.

Quiastrū est nomen ferramentorum ocularibꝝ morbis aptorum.

Quianos color dicitur latini: sed grece kianos: est color intra nigrum et uiridem.

Quili grece succus. inde diaquilon gegd de succo fit sine emplastrum sine syrupus: uerum per chmelius scribitur.

- Quinanchis .i. spasmus.
- Quinomella. i. psillium: dias. cap. de psillio.
- Quinquilina .i. liquiritia
- Quirina .i. asa
- Quisumumsebū .i. abrotanum
- Quitino sunt flores granatorum caduct.
- Quitium .i. hypoquistidos
- Quodros .i. far.
- Quozoro .i. cucumer.
- Quoquimella .i. pruna

Sequitur de. R.

Rialbamen .i. fumus

terre.
Rialbamen idem quod supra.
Rabadat apud Aluc. e piscis stupefaciens: et e terpedo vel terpido

Raleb .i. muscus.
Rabeleb idem quod supra

Cap. 601.

Ribera arab. grece sichirnis: latine melon.

Ribal octavo sim. pbar. cap. sichirnis. melonis maturi substancia

stantia e grossa. virtus eius est que infrigidat et humectat in secundo gradu. unde virtus melonis maturi e abstersiva: et puocat urinam: et mundificat cutem: et prope semine eius quando siccatur et teritur et cribatur et administratur in lauaturis corporis. Dominatur autem in ea frigida et humida complexio non tamen fortis: sed in secundo gradu dicitur radix eius et semine eius quando siccantur non adhuc humidum. quando siccantur sunt in primo gradu siccantur aut in principio secundi. et in eis e plus de absterione quando siccantur quam in carne eius et quam in carne cucurbitur.

Sera lib. aggreg. cap. Ribera quam meris.

do fit emplastrum cum eo sedat apostemata oculorum. Et cortex eius quando ponitur super caput infantis sedat apostemata calida que fiunt in eius cerebro: et ponitur super frontem illius ad cuius oculos currunt humiditates: et prohibent eas. et tota carnositas et semen quando siccatur ad solem: et conficitur cum farina ordeii vel cum amido: et siccatur bene: mundificat cutem mulierum quando lanantur cum eo facies suas: et reddit eas splendidas. sed radix melonis quando siccatur et sumitur de ea in pomis. i. cum idromelle. puocat vomitum: et quando accipitur post cibum in hunc modum facit vomere sine labore. et quam fit emplastrum cum ea curat vlcera que dicuntur fani.

Raib. i. lac acetosum ut in almanfore cap. de diabete.

Railelon. i. herba similis portulacae: et habet lac. et est de genere laticiniorum laxativa satis: et alio nomine vocatur soldanella.

Rand .i. reubarbarum

Rant idem quod supra

Ranec idem quod supra

Rausen .i. maratrum.

Raueseni. i. reubarbarum de partibus seni: et quid est seni. l. l. seni.

Rau .i. anetum

Raubel .i. kambel

Racanto .i. asparagus

Racardus. .i. cardamomum.

Rachaben .i. ficus pharaonis.

Racemus .i. pars vuae.

Racheili oleum in practica baly abbatie capi. de accidentibus que sequuntur febres videtur rosaceum.

Radicula. i. condit: et ponitur in antidotario viri

li in potione ad scrofulas. Plin. inquit radica vocatur in laudinis lanis: succum habet mirum quantum conferens candore mollicieque nascitur sativa vbiq: sed sponte precipue in asia syriaque saxosis locis et asperis: caule ferulaceo tenui et ipso cibus indigenarum expetito. et in vnguentis quicquid fit cum decoquitur folio oliue strutin greci vocant: flores estate grata aspectu: verum sine odore spinosus: et caule lanuginoso: semen nullum: radix magna: quam conciditur ad quem dictum est vsum etc. hec est conditio quam inuenies in condens et instructio.

Radicul idem quod supra

Radiolum .i. polipodium

Radius vocatur instrumentum chirurgicorum filus: et id quo medicine in oculis ponuntur

Radix simpliciter per rhabdano domestico accipitur romani bodie: et sic etiam greci accipiunt. Ita greci si sine adiuncto inuenit pro rhabdano accipit: per quo. l. l. finel.

Radix cutica. i. rhabdano qui bodie sic vocat licet incongrue: quia radix cutica non est rhabdano quia vere rhabdano e radix ut immediate dictum est in radice.

Radix cotica idem quod supra

Radiantum .i. iusquamus

Radiolus. i. ireos Radis torati. i. lactuce

Radix piperis quid est: lege litteram falsel

Radix pontica .i. liquiritia

Radix aiurien vel affirex id est radix pionie.

Rhabdano quid est. l. l. finel.

Rhabdano agrestis duas. rhabdano agrestis iuncos duos sine tres spargit in terra rubentes: folia rube similia: radices cepe: sed ampliora: que quidam rhabdano siluestre vocant: intus habet medulla candida: extra cortices nigros. nascitur in montibus et locis asperis aliquando et vmbrosis. purgat inferius et superius. quidam dicunt quod rhabdano agrestis e apios quod inuenies si. l. l. apios.

Rhabdano gallicus. i. radix quam nos radice vocamus. que e vere rhabdano: sic apparet si. l. l. finel.

Rafis .i. iacus

Rafialb .i. folium

Rafialbi idem quod supra.

Ragadie dicuntur fissure accidentes in ano vel pedibus multi ardoris

Ragalus. i. gallus anis. Raguri. i. granum solis

Raganto. i. asparagus. Rageal. i. citrangulus.

Ragep. i. psillotrum. Ragefar. i. vfnec.

Ragis est species serpilli.

Ragichor. i. polium. Rogoidei. i. vuce.

Ragodan .i. apium risus.

Ragodazi. idem quod supra

Rague. i. spuma. Raguser. i. arsenicum

Ragulacos .i. oleum petroleum

Rabadar .i. terpigo piscis.

Radati idem quod supra

Rabai albame .i. fumus terre

Ralembatum .i. coziandrum

Ralefac .i. abrotanum

Ralebar. i. pulegium Ramad. i. cinis.

Ramale. i. rasini pini vel pix que ex pinguioribus lignis pinis colligitur.

Rames. i. locus sub anchis: et propter hoc vocatur quedam egritudo ramex: et est excoxiatio que fit in coris siue sub anchis pueror. hoc vocabulum ponitur in hazarachoana

Ramenta. i. aliquid proiectum purgamentum

Rameta quedam confectio est.

Cap. 60z

Ramich arab. et latine: gre. ve ro rimich.

Sera lib. aggreg. capi. ramich. Ramich et gallia confecti

ones sunt. unde ramich accipit ex multis speciebus: aliquando accipit ex daculis imaturis: et alio quando accipitur de corticibus granatorum: et ex herbis asperis: et oes species sunt fri. et sic. et d' ipo. et sub. i. gallia. et quoniam fit ex eo gallia: miscetur eo species et musco: et fit quod admisceat ei ex speciebus et musco erit amplior vel minor caliditas eius: et erit tunc medicina composita ex stipiditate et caliditate quam acquirit a musco et speciebus: sicut inuenies: si lege. littera sub. Et idem auctoritate Serapi. isaac. Ramich fit ex gallis: et est frigus in fine secundi gradus. stringit propter frigiditatem. et ex ramich fit gallia quando miscetur ei ex musco et speciebus cal. sic patet in gallia. Et modus preparationis ramich secundum eundem est iste: accipit ex gallis pondus lib. x. et teruntur subtiliter: deinde accipiuntur ex passulis lib. iij. et bulliant in aqua bene bullitione forti et debent poni super unamquamque mensuram passularum due mensure et media aque: et postquam bullierit cola eas et exprime et projice substantiam passularum. deinde accipe et melle apud lib. iij. et misce cum decoctione passularum et projice in omnibus. x. lib. eius mixture libra una olei kadi: quod si non habes pone loco eius oleum sisaminum: et fac bullire simul bullitione forti: et moue semper donec scias quod sit bene coctum: et caue quod si minuetur aqua passularum pone in ea de aqua ne aduratur medicina: deinde accipe de rosis et cinnamomo et gariofilis: et ex folio cassie vel ex ligno eius si non habes folium: et tere bene omnia et pone super x. lib. gallie lib. i. mixture istarum specierum: deinde misce totum cum decoctione aquae passularum et mellis in olla: ubi est et coque suaviter cum discretionem et moue semper. Et quando finierit decoctio eius extende super sextarium in sole: quamdo desiccatum fuerit fac trociscos: et extende eos super cribrum in sole donec siccet bene: et serua et vtere. Collector est alius modus confectionis ramich quo hodie vtimur communiter et est iste: accipe succi herbe acetose vel succi citoniorum. z. xvi. et bulliant bullitione una cum. z. i. foliorum rosarum et cum. z. ij. granorum myrti: et postea coletur et in colatura miscantur gallarum recentium humidarum tritarum vltima contritione. z. v. coquantur adhuc: deinde puluerizentur foliorum rosarum. z. i. sandali albi boni. z. i. et quarum gummi assii. z. v. carnis sumach et spodijs ana. z. v. succi agreste. z. vij. succi granorum myrtillorum tritorum vltima contritione. z. iij. ligni aloes: gariofo

lorum: macis: et nucis muscate ana. z. iij. innotantur omnia insimul: et extende in scutella lapidea donec siccantur: et postea puluerizentur subtiliter et cum aureo vino cafeze et aqua rosata: fiant trocisci ad pondus. z. vnius.

Rana quid est. l. l. disfoa

Ranabzoch .i. tribulus marinus

Ranasach .i. pulegium.

Rancozidea .i. bursa testiculorum

Rancozidem idem quod supra

Ramula vocatur augmentatio carnea sub lingua cum grauedine et fluore salinarum: quasi in radice lingue ut alia lingua osiri videatur.

Ramunculus. Plin. ramunculum vocamus quas greci botrachion: genera eius quatuor

Rannus quidam dicitur quod est spina alba sed falso quoniam dicitur dicit quod rannus est frutex nascens circa hortes: cuius virge sunt longe et spinose. folia habet pinguisima et longa et leuia: p. q. l. l. hauser.

Rapa quid est. l. l. delien.

Rapa caulis quid est. l. l. quam supra

Rapa agrestis. Dias. locis nascitur siccis fructu esse collectum faciens et cetera. l. l. quam supra

Rapastellus. i. rapolla: et est rapa siluestris: pro qua l. l. delien.

Rapacillus: isaac de dietis de ipsa loquitur.

Rapa rustica vocatur secundum dias. quedam species hypericon.

Rapa .i. alippa

Rapesta quid est. l. l. finel.

Rapefarch .i. cymbalaria.

Rapefarchi idem quod supra

Rapella .i. rapastellus.

Rapistrum armoracia. i. rhabbanus agrestis

Rapifarchia .i. abrotanum

Rapolla .i. rapastellus

Rapofarsin .i. ciclamen

Rapofarsini idem quod supra.

Rapum siluestre Plin. in aruis maxime nascitur fruticosum semine candido duplo maiore quas papaueris.

Rarates .i. filiqua

Raratesi idem quod supra

Rarameos .i. pulegium.

Rarasarch. i. arbor faciens berberos.

Rarezir .i. fructus thamaricis.

Ranefir idem quod supra Raneferi idem quod supra.

Raregi .i. colofonia

Raricon Paulus cap. de dentibus raricon in ollam comburens.

Rasamum. i. emula in secundo practice baly abbatum inuenies: et alibi raseni.

Rasacum in practica baly abbatis exponitur pro gummi semibari. i. pini.

Rasus .i. stagnum

Rasacoltana .i. capitellum saponie.

Rasangi .i. es vltum

Rasa quid est. l. l. hatronig.

Rascalini .i. podagra lini.

Rasga .i. patella.

Rafel .i. corallus
 Rafelbageli .i. perdix auis.
 Rafel .i. rafel.
 Rafian .i. amarati.
 Rafin .i. pentadactilus.
 Rafgi .i. quod trahit ad rotunditatem
 Rafinicon est species apij siluestris
 Rafer .i. plumbum
 Rafura eris e quod raditur ab ere.
 Rafara latine caput.

Srea lib. aggreg. cap. Raf. sanct. Dias. qui-
 dam adurunt caput leporis z curant
 cu eo allopicia. pisciculi parui caput quado aduri-
 tur z pulverizatur super scissuras ani curat eas. z
 muri qui fit in eis quando fit emplastru cu eo cu-
 rat vlcera fraudulenta putrida q sunt in ore.

Rafassaf .i. salix
 Raffasritim .i. quis.
 Rafapa est de succis fructuu ad spissitudinem de
 coctis: pro qua. l. l. sapa.
 Rafaryion .i. testiculus vulpis
 Rafadafa idem est qd de ventre fit que a sancto
 Jacobo asportantur postq extrahitur cortex fri-
 cando oblate fuerunt simulantur margaritis.
 Rata alhani est inquit species trifolij ou e reces
 sic vocatur: sed sicca dicitur sassafa z eadhab: z i
 hispania dicitur herba oculo. ozitur i hortis z i
 pratis. in principio ortus ei est ut trifolium: postea
 fit gracili? eo: z habet flores ut lenticule.
 Ratha idem quod supra
 Ratee .i. git
 Rathee idem quod supra
 Ratherefen .i. polipodium.

Raticon Paulus cap. de asmata. aliquis potuunt
 aut cibi raticon idromilon. z.
 Rationigi. in. vij. Jo. Serapi. in vnguento isselemi
 amin: z vnguentu apostolor: z i alijs multis lo-
 cis exponitur q e colofonia. Itē in Amice. i. secu-
 do in pprio cap. similiter exponitur. veruz idem
 Jo. ca. de paralyfi dicit q e gummi grano. viridi-
 um quod vocatur ratiengi: z hoc gummi e terben-
 tina. Itē eodē ca. de asmata. accipe inquit granoz
 pineaz sup quas est ratiengi multu secundu ve-
 ritate: hoc nomē cadit sup omnē resinam: grecuz
 imitando. Nam resin grece resina ut in libro de
 doctrina greca.

Raund a reu grece aliud barbaz: aliud seni quod
 nascitur in india secundu Eben. mesuay. z aliud
 turchiu secundu eundem. aliud ponticu a ponto:
 sic a regionibus nominatur.

Raued idem quod supra.
 Raubel .i. kambel.
 Ran .i. anetū.
 Razic .i. lac acetosuz
 Razich idem quod supra
 Razienigi .i. feniculus.
 Reas apud dias. e secūda species papaueris.
 Reactis .i. petrosellium

Realgar fit ex sulfure calce vina z auripigmeto
 z ideomate nostro vocatur foricozia. interficit fo-

rices z omnia animalia. puluis eius est morifica-
 tiuus fistule z vermiu equorum: et est corodens
 omnē malā carnē.

Rean .i. myrta.
 Reac .i. algulenati.
 Realti pessibasi .i. feniculus.
 Reiben. i. lapis qui est sicut cancer.
 Reibeni idem quod supra
 Reib .i. lac acetosum

Cap. 603

Euponticum

Est radix pontica: multum similis reu-
 barbaro: Interi? habet venulas distinctas ut reu-
 barbar: sed nō tingit ut reubarbaz. z dicitur reu-
 ponticu eo q in ponto insula reperitur: vel quia
 ponticu habet sapore. z reu tantu e dicere quatu
 radix. Dias. cap. de reupontico: reuponticu nasci-
 tur in bostoro: z sic ad grecia venit. cui? folia ma-
 gna sunt familia folijs simpbitu. Radix e aliquate-
 nus vasta: z nigra hasta similis centauree: sed bre-
 uior: est fragilis z leuis in pondere sine odore et
 gustu amara leuiter stringens: z si masticetur fit
 glutinosa z crocei coloris.

Posse. Dias vires efficaciter habz
 stringentes: z ideo vi-
 no quasi in fomento imposita inflationes defici-
 cat: z vulnera glutinat: z sanguinis abundantiam
 reprimit. habet in se magna substantia tēperandi
 quia tenet in se terreni frigoris z caloris partē: et
 leptomeris est. ad asmata ergo rheumatica z or-
 thogonia iuuat. potata luozes z empetigines sa-
 nat. cu aceto illinita z potata: emoptoicis z dyfen-
 tericis prodest: sed bona e que nō est pertusata. in
 gustu mucillaginosa modicu submordax bibia i
 flationē stomachi tollit: laxitudinē z dolorem sto-
 machi. splenicis z epaticis bibia pdest. coquas-
 fationē corporis reficit. de alto cadentibus subue-
 nit. nefreticis z tozicōib? z thoraci z hypochondrijs
 salutare est. stericas z sciaticas causas cōpescit. sa-
 guinem reijcientibus vtiliter adhibetur. asmaticel
 prodest. subglutientibus vtiliter adhibetur. cili-
 liacis z dysentericis frigidib? typicis singulare p-
 fidius e. moribus venenatis occurrit. similiter ut
 agaricus datur i oib? causis zernas limpidat. z li-
 nozes cu aceto imposita: similiter cum aqua liuo-
 res omnes tollit. virtus e ei termatica z paulo sti-
 ptica. Paulus cap. de reupontico cal. e z siccum in
 secundo gradu. virtutē habet mundificandi con-
 fortandi ex ponticitate sua: z diuretica ex quali-
 tatibus. aqua decoctionis ei? soluit opilationem
 splenis z epatis ex frigida causa. cerotū ex pulue-
 re eius z oleo ro. z cera valet cōtra debilitatē sto-
 machi. puluis eius lūbricos occidit.

Rheuma grece est artus qd e fluxus vel cursus.
 Reu .i. radix.
 Reud idem qd supra

Cap. 604.

Eubarbarum

Est radix reubarbarum: latine:
 arab. raud. vñ dicitur reubarbaz

a reu qd est radix z barbari: quia est radix que i
 barbara regione oritur z in india z transmarinis
 partibus. z est aliud quod dicitur reuponticum:
 de quo supra. quoniam dicitur sic eo qd in ponto
 insula reperitur: vel qd ponticu bz saporem. Reu
 barbaru vt quida dicunt radix est cuiusda arbo
 ris. Reperitur quasi quedam tuberositas in radice
 eius et cetera. z est ca. z sic. in secundo gradu. Jo.
 melioreubarbaru quoddam oritur in India: et
 vocatur ramedeni: z est melius. z quoddam orit
 in barbara: z est laudabilis post illud. z quoddam
 oritur in turchia: z est minus laudabile illis. z lau
 datur magis ex eis qd est subnigrum declinas ad
 rufedinem: z qd graue est cu raritate sua: z i quo
 in contracturis inuenitur disgregatio ex rufo et
 glauco: z quod e croce tincture: z quod est reces
 cognoscitur quod no est adulteratu: quoniam est
 rarum z minoris stipticitatis: z e croce tincture.
 Adulteratu vero bz contrarium horum z narie
 tatem quam here debet in contracturis amittit: i
 mo subnigrescit in eis: z est ca. complexiois z sic.
 in secundo gradu. Conuenerunt autem i pmixtioe
 ei aqitas et terreitas dates ei stipticitatem substā
 tie: z aereitas dans ei raritate substātie. z est i eo
 igneitas perficiens: que propter actionem eius et
 terreitate ipsius ipsum facit esse amarum. verum
 terreitas est fm profundum eius: z igneitas est in
 superficie ipsius: qd propter infusio separat inter
 eius substāties. z cōpletio operationis solutiois
 z apertiois opilationis per ipsū est per dominiū
 caliditatis in superficie eius. z cōsecutio cōtractio
 nis per ipsū est a substātia sua terrea stiptica. Itō
 est in eo nocumentum apparens: z datur in omni
 tēpore z in omni etate: ita qd et pueris z pregnan
 tibus datur: z est de elegatioibus z meliorib^o me
 dicinis aque lactis: z proprie qd sūptum est ex ca
 piis: que magnificat operationem eius. similiter
 magnificatur infusio eius in aqua endiuie: z apij
 pius bulitum et colatum: vel in aqua plātaginis:
 z non pretermittatur quin cadat i societate eius
 spica. Est. n. ppriū iuuamentū cū ipso: neq; premit
 tas additionem modici vini albi odoriferi clari i
 infusionibus eius: z pprie qd in emendatioe opi
 lationum ppinatur. z eius quidē infusio compe
 tit qd solum queritur absterio solutio z opilatio
 num apertio: z ipsius contritiū exhibitio. qd que
 ritur vt post illam in uisceribus vestigia cōtractio
 nis remaneant: verum ex eo qd assum ē. uehemen
 tius facit illud: z adhuc uehementius ex adusto. et
 quod ex eo purius est sustinet qd oportet z mere
 tur de contritione. In raro aut z laxo cōtritiū ue
 hemens resoluit virtutem. decoctio etiā similiter
 resoluit qua **Dosse. Jo. mes.**
 liscungz fit. **Dosse. Jo. mes.**
 Educit solutione eius choleram et pblegma. Ma
 ior eius proprietates est mundificare epar z sto
 machum: z conferre doloribus pungitiuis eorum
 z viscerum z clarificare sanguines: z auferre opi
 lationes z morbos quorum mater est opilatio: sic
 hydropisim: bictericiam: grossiciem splenis: et fe

bibus opilationum z similia. z ex parte substātie
 sue proprietates est conferre sputo sāguinis z ema
 nationi eius vndecunq; sit: z casui z percussioni. z
 sanare rupturas intrinsecas z extrinsecas. z pprie
 eius. z. i. mumie grana. ij. z rubee tinctorum gra
 na. xv. cum uino stiptico. z confert inunctio olei ei^o
 contusionibus et contritionibus lacertorum z do
 loribus eorum. z ipsū quidem ē medicina singul
 tus. z est medicina bona dysenterie: z pprie qd ex
 eo est assum z bibitum cū succo plātaginis z pan
 co vino stiptico. z confert feb. periodicis et feb.
 opilationum z feb. antiquis. Dosis potio eius in
 fusionis a. z. ij. s. usq; ad. x. z contriti a. z. i. usq; ad
 z. iij. Et ipsum conseruatur per annos. iij. et con
 seruatur a corruptione z putrefactione si superli
 niantur ei cera z terbentina liquefacte: aut cera fo
 la: aut si sepeliatur in melle taberzet: aut sepeliar i
 psillio aut milio. conseruatur. n. tunc tpe extēo.
 Rebise .i. genus locuste.
 Rebikengi .i. lupinus.
 Rebicbe .i. cicade marine.
 Cap. 605.

Rebith arab. lati. epar. au
 Sera lib. aggreg. capi. rebith. au
 ctō. Hal. epar canis rabio
 si qd sumitur in cibo curat morsū canis rabidi. Et
 idem aucto. Dias. epar asini qd comeditur cōfert
 epilepticis ieiuno sumptum. Epar hirci si come
 ditur ab epileptico facit eum cadere. Epar porci
 masculi desiccatum et in potu sūptū confert mor
 fibus uenenosis. epar canis rabidi fm qd dicitur
 administratum assatum: z comestū ab eo quem
 momordit canis rabiosus phibet eū a timore aq.
Dias. cap. ficatus. ficatus capinus carbo
 nibus impositus sudorē quasi aque
 emittit: que collecta oculis infusa noctilopas sani
 tati restituet. Sed dum elixatur fuerit ab his qui
 epileptica passione tenentur: si comedatur simile
 parat effectum. ficatus capre combustus z pulue
 re aspersus sanguinem fluentem reprimat. contri
 tus cū aceto sanguinem abundantem de naribus
 concludit. uentrem stringit. Sicatus burdonis cō
 bustus z cū oleo myrtino capiti illinitus capillos
 fluentes sistit: z eos crescere facit. Sicat^o vulturis
 coctus cū sanguine ipsius vulturis tritus z per di
 es. viij. potatus caducis prodest pro eparib^o i via
 cibi. l. l. latamie.
 Recal .i. vsnee.
 Recabinum in prac. Daly. in cap. de febre conti
 nua exponitur: qd est machalum: qd est bdellium:
 z in cap. de constipatione uētris z fluxu in fe. scri
 bitur uarenichim: z alibi ueremenchū p eodē.
 Recoab. .i. galbanum.
 Recozporatiua medicina ē ispsistina que carne
 z cutem densat: confortatq; membrū z temperat
 complexionē: que grece metasinterica uocatur.
 Rechoma. Plin. assertur inquit d his que supra
 pontum sunt eadem costo nigro similis: minor z
 ruffio: paulo sine odore: calefaciens gustus: z ab

stergens: eadē trita vini colorez reddat ac ad cro- cum inclinantem.

Rec. i. fucus: de quo sit acacia.

Redarguēs virtus est stiptica repercutiēs. *Dias.* cap. de arboze pini.

Redhab est species trifolij.

Redidomum. i. moulā vel semen eius: et est mo- ra rubi.

Redidomar i. berberi.

Cap. 606.

Refo arabice: latie cucumer asini- nus: vel agrestis. est ca. & sic. in tertio gradu. fit ex succo ei⁹ fruct⁹ elacteriuz quod satis laxat per inferio- ra & superiora: & per duos ānos in multa efficacia seruat. virtutem habet purgandi principaliter pblegma: secundario choleram. Contra arteticam podagram & chiragram & iliacam passionem da- tur. Ad menstrua pronocāda puluis elacteri⁹ cō- ficiatur cuz oleo muscelino uel cōmuni: & licinins bombacis iunctus supponat. ad apostemata fri- maturāda elacterij. v. z. cū saria ordei cōficiant cū vitello oui: & supponat. Idez valet ptra ca. aposte- mata. Ad apostemata rūpenduz fit optimuz rnp- toziuz ex elacterio & terbentina: ad vermes auriuz conficitur elacterium in quantitate. v. granorum cum modico aceto & tepiduz infūdatur. Ad oēm dolorez stomachi ex frigi. cā iungat ex cōfectiōe elacterij & cere & aceti. Ad lentigines faciei et oēs superfinitatem eius remouēdam accipe cerusaz & cāphoram & elacteriuz in quantitate illorum duoz conficiant cum aceto in modum vnguenti i moz- tario plumbeo & pistello plumbeo & ponatur in vase vitreo per dies duodecim: postea iterū in eo- dem mortario & pistello moueatur addito aceto: & inungatur facies & omem pannum absterget et lēgi.

Sera lib. aggreg. capi. refo. ancto. *Dias.* nes. planta eius est diuersa in fructu eius: qm̄ ipse est minor: satis cucumere domestico: & est in figura sua similis glandi longe: et folia ei⁹ similia folijs citrulli: sed radix eius ē alba. nascit in rupibus et campis: & quod d ea administratur est succus fructus eius: substantia eius ē subtilis: & sapor eius est amarus. virtus eius est que calefa- cit & desiccāt i secūdo gradu. dosis ei⁹ est a kirat ij. vsqz.

Sal. octauo simplicium pharmacozū ad. iij. i. cap. sikij agri. sikij agri. i. cucu- meri siluestris. succū ei⁹ fruct⁹ elacteriū nomināt.

Raga i. cerusa.

Regalea quid est lege. l. de galea.

Ragalter i. cicuta.

Regebertederien. Stephanus ē inquit radix vē- tozum: & dicitur cucurma: & dixit iterum q̄ grece vocatur chelidonium: & reuera quid est cucurma- le. Cucurma. Regius morbus antiquitus uocaba- tur ictericia. Cassius felix proprio capitulo: et

Plin. & orbasius in cōmento apozūsmozum bip- po. hic & aurigo ab aureo colore. & arcuatus mor- bus similiter dicebatur ab archa sideris in celo

apparentis. Regillus est auis paruissima omnib⁹

nota nullius effectus ad opera medicine.

Regul. i. serpens interficiēs suo sibillo & suo visu.

Regularp i. polium.

Relaxatio membrorum. i. paralyfis.

Relambach i. myrtus.

Relambachi idem quod supra.

Relinifteo barba capillacea.

Relubach i. myrtus.

Relis. i. aqua que super lac acetosum eleuatur.

Remiar i. cymbalaria.

Remiari idem quod supra.

Rembi. i. hīs crura retorta ver sus extra.

Renitentes i. tractu resistentes.

Renifasea i. regalea.

Renifar i. vfnec.

Resimū quid est. l. l. kbule.

Reseines i. passale.

Resemes idem quod supra:

Resemesi idem quod supra.

Resina quid est. l. l. batronig.

Resina frixa i. colofonia.

Resis oculozum exponit Orbasius q̄ est rupta- ra illorum. vnde resis grece eruptio.

Resin. i. pentadacillus: & resin. i. sanguis dracois.

Reseresin idem qd supra.

Resincabe i. carui agreste.

Resin Paulus cap. de asinate. i. resina.

Retim idem quod supra.

Riada grece passio in angulis oculozum: ut Ale- xander cap. de egritudinibus oculozum: & ē secun- dum Paulum diminutio carnis. Demosthenes

Rias inquit est continuus lachryme suoz debi- litate partium aut ex leso angulo vel in modica- chirurgie vexatione. Item alibi quibuscunqz pas- sionibus lachrymosi oculi sunt: riade sūt a veteri- bus nuncupate: qd nos sūbne dicere possumus et

cetera. Riada apud Cornelium scribitur.

Ria i. malum granatum.

Cap. 607.

Ribes quidam dicunt q̄ est ace- tosa: & quidam dicit q̄ ē coccus: sed falso: qm̄ nō ē acetosa: qm̄ Mesue facit semotim capi. de rob de

ribes a cap. de rob. de acetosa. similiter ubi ponit capitulū d rob. de ribes ait q̄ ualet sic rob de ace- tosa. Item non est coccus: qm̄ coccus est ca. & sic. complexionis: sed ribes sunt frig. & sic. Albani est planta stipitem hīs rubeum ad viriditatem decli- uē tenerum: cuius sapor est dulcis acetositate mix- tus: folia rotunda viridia nigra: cuius granū por- tatur de corasceni: acidi saporis: de quo sit rob et cetera. Mos autē loco eius succum acetose: que est lapacium agreste

Sefa lib. aggreg. capi. ri- ponere possumus.

ribes auc. Isaac be- nos ad viriditatem declinantes. & habet folia magna lata rotunda virida. & habet grana quozū sapor est dulcis cum acetositate. & ipsa est frigi. et sic. in secundo gradu: & signum super hoc ē aceto- sitas ei⁹ & stipticitas. & ex hoc cōtingit q̄ ifrigidat

Stomachum. et aliqui dicunt qd est frig. et sic. in ter-
 tio gradu. Nascitur autem planta ista in montib⁹
 syrie frigi. **Dosse. Sera.** ipsa absci-
 dit sicut
 et confert speciebus habaon. i. morbilli. et abscondit
 sicut que fit a caliditate corporis: et retinet fluxus.
 et comenit speciebus bothoz que fiunt in corpore
 sicut mariole et similia. et prouocat appetitum et in-
 coziat stomachum sua frigiditate. et abscondit sicut
 a cholera et fluxum uentris et vomitum. et rob ei⁹
 confert cardiace et vomitui et fluxui qui fit a cho-
 lera: et prouocat cibi appetitum. et i rob eius e dul-
 cedo et acetositas. et idem auctoitate. Rasis: ribes
 est frig. et sic. stringit uentrem et extingit choleram
 et acuitatem sanguinis: et no stupefacit dentes. et ide
 aucto. Eben melaay: frig. est et sic. in secundo gra-
 du. et rob eius est sicut rob acetositis citri et ag-
 greste in virtute. et est bona emoroidibus et ebric-
 tati. et putant aliqui medicorum qd et fit illa que no
 minatur acetosa et lapacium. Et putauerut aliqui
 qd sit granum acetosium: quod asseritur ex corasce-
 ni: licet omnes decipiantur.
 Riben nascitur i monte libani: et est frigidissima
 herba.
 Ribus apud Dias. est de statu et de palestrato
 i. de loco ubi fiebat ludus palestre: et est qd apud
 Auicennam uocatur sordidus in cap. de sordidus:
 ubi de his et de alijs loquitur. grecus uero typos
 dicit.
 Rigeon .i. fluxus mestrus.
 Rigelle .i. portulace.
 Regensiori .i. salfamenum.
 Rigos .i. rigor.
 Ricofarch. i. centunodia. Rigofasal. i. poliū.
 Rilofar quid est. i. L. nenufar.
 Rilofari idem quod supra.
 Risofatur .i. hypoquistidos.
 Rima marina allearia pes asini ides. et est herba
 cuius folia sut rotunda habentia odores alijs: que
 trita et imposita sanat noli me tangere.
 Rimec .i. arimech.
 Rimeida. i. rima. rimides. i. ruge rime.
 Rimar. i. limatura. Paulus cap. de cicatricibus et
 albugine oculi. rimar cornu ceruini et cetera. Ita
 rimon grece lima.
 Rinomelis grece ferreum instrumentum asperi-
 capitis: ut lima qua asperitas palpebraru eradir.
 Demosthenes.
 Rinon. i. limatura apud Paulus cap. de asmate i
 quit sagi et primi efficacior rinon.
 Ringo grece rostrum: et scribitur rigos: et profer-
 tur rinchos.
 Riparon .i. sucida.
 Riparnsim .i. bdellium.
 Riparissimi idem quod supra.
 Ripinos uel riptus sordidus ripsos sordidus.
 Riptica grece purgatiua: et Sal. lib. vi. de igenio
 sanitatis. ripticon catarticum.
 Ripus .i. corpus.
 Ripuli ozobi et quid sunt. i. L. scifemine.

Ripustrac .i. portulaca.
 Repulsur .i. arsenicum.
 Ripum siluaticum .i. ambrosia.
 Risari .i. pecten.
 Risarch .i. affodillus.
 Risarchi idem qd supra.
 Rissati .i. peime.
 Risis gre. sur. lib. de doctria greca uel roeuma
 Risipella grece herisipilla.
 Risi quid sunt. i. L. arz.
 Ristrin .i. sumach.
 Risufar .i. almec.
 Risufari idem qd supra.
 Ristum vnum .i. cotyle due.
 Ringa grece ruga. Ritige ruge.
 Riudosos Demosthenes est rugosa siue follici-
 losa pupille pessio.
 Ristnum habens ritinum.
 Riza. i. radix: inde elicoziza. i. dulcis radix: quam
 nos corupte liquiriciam dicimus.
 Riza panace .i. pencedanum.
 Rizi. i. granum panificum. huius due sunt speci-
 cies. est enim vnum rubeum: et est aliud album: s;
 ad nos no asseritur nisi decorticatu: et vtriusq;
 mela est: pro quo. i. L. arz.
 Rizonichia .i. radix vnguium.
 Rizoncia cassius felix in antidotario sunt radices
 dure: que in vlcibus apostematum iam enacua-
 toru remanent.
 Ris. i. cedrus arbor. quidam dicunt qd est cipres-
 sus: sed falso.
 Risimar .i. lactuca asini.
 Risisebeos .i. anuiden romanu.
 Rissidus. i. dimia. Roa. i. rosa.
 Roan .i. marmor.
 Roarati. i. egritudo i qua ho semper ridet.
 Roan. i. salomonita: que similis e nostris: et mar-
 mor: ut supra.
 Roi .i. decursus vel fluxus.
 Roidea. i. arbor mali granati. et radion. i. pomus.
 Roiton. i. auellana indica: et est faucl.
 Robal karadi .i. vinu coctū.
 Rabali eris .i. squama eris.
 Robolie apud Isaac i dieis est legumen: quod
 apud Auicennam uocatur meise vel mes: verum a-
 pud rasum. i. almanfore aliud est robolie: et aliud
 mes: pro quo. i. L. mes.
 Robiche. i. sicade. Ribilie. i. robolie.
 Robi .i. vinum coctum.
 Robiloet herba e portulace similis: sed cu fragis
 emittit lac: et est laxatiua valde.
 Robosus. i. ligricia. Robofar. i. amomum.
 Robofari idem qd supra.
 Robub. i. succus inspissatus per seipsum.
 Robulfari .i. gentiana.
 Rob est vinum mustu coctū ad consumptionem
 duaru partiu: vel quilibet succus sic coctus ita qd
 remaneat tercia pars: v; Auicenna quarto cano-
 fen. prima cap. de cura sinochi: ubi ponit modū fa-
 ciendi rob inubarum: illa clarius inuenies si. l. l.

prohibet vlcera fraudulenta que fiunt in ano et i alijs mēbris qñ miscetur cū lacte: et fit inde licini um ⁊ a. Administratur. ⁊ qñ admiscetur aceto ⁊ oleo ⁊ fit linimentum in principio fornice auferit eam ⁊ empetiginem. ⁊ miscetur cū adipe anseris et por ci: ⁊ curat vlcera facta ab adustione ignis: ⁊ scissu ras pedum que fiunt a frigore. ⁊ qñ miscet cū pi ce curat concussione auris. ⁊ qñ miscetur cum vi no dulci et distillatur i aurē: confert dolozi ei. qñ admiscetur cum chimolea ⁊ oleo ro. ⁊ liniunt cū eo apostemata ca. māmillarum que fiunt post p tum: ⁊ confert eis. ⁊ ipsū admiscetur cū medicinis conferentibus pulmoni et emplastris resoluenti bus apostemata interiora. ⁊ qñ bibitur cōfert spu to sanguinis et dissoluit pblegma: ⁊ auferit tristit am et auget memoriā. ⁊ qñ bibunt de eo sani paz meliorat eos: sed si nimis euz vino biberit: inducit maniam: ⁊ amplius cum vino occidit. et comburi tur olibanū qñ accipitur frustum ex eo et incēdit ⁊ inflāmur et ponitur in testa subtili: ⁊ cōburit. ⁊ qñ cōburis eum oportet ut cooperias cū aliquo alio vase: qz facit cum hoc qz nō incineratur. ⁊ oz ter libani facit fumus boni odoris. et substātia ei est grossior substantia olibani. ⁊ sapor eius est stip ticus māifeste. Et uirtus eius est que desiccāt de siccatione forti quousqz sit in fine tertij gradus. ⁊ nō sunt in eo acuitas et modicatio manifeste ⁊ cō fortat et abscondit fluxū sanguinis per sputū. ⁊ cor roborat stomachū laxatum. ⁊ confortat et conue nit fluxui sanguinis uentris et vlceribus intestinoz. Et olibanum similiter facit hoc iunamentū: nisi qz cortex eius in hoc ē fortior propter uirtutem sue stipticitatis. ualet enim cortex fluxui humiditatur matricis antiquarū qñ fiunt nascalia cū eo. ⁊ con fert ad abstergendum maculas et cicatrices. ⁊ cō fert limpitudini. Fumus olibani ita colligitur: acci pe de olibano cum forficibus paruis: ⁊ incide ⁊ in flāma in lucerna: ⁊ pone ipsū in uase ex terra no ua uitreato: deinde cooperi cū uase eneo habēte ozificiū mundū bñ purgatum: ⁊ interpone labijs uasozum ab vno latere aut duobus lapillū grossi tudinis quattuor digitorum bñtem: vt possis aspi cere olibanum et uidere si comburitur: ⁊ si flam ma eius attingit vsqz ad ozificiū uasis. fit etiam inde introitus per quem intrmittere possis fru stū aliud olibani anteqz extinguitur pumūz peni tus extinctiōe cōpleta. et facias hoc quousqz hēas ex fumo quantū uis. Et tu quidem lini cooperto riū enēū exterius linitū limitōe continua cū spon gia madefacta i aqua frigida: qz qñ facies hoc nō calefiet calefactione forti: et coadunabitur fumus vnus super aliū. si uero non faceres hoc: conuertē retar fumus qui asceat ad coopertoriū inferius: ⁊ miscetur cū cineribus iserioibus olibani. Inē de ergo ex olibano qñtū uolueris et collige fumū eius fm disciplinam quā monstram tibi. Cineres aut collige per se et pone semotim. Et idem auct. Sol. uirtus fumi olibani est calidior et sicior uir tute olibani: quousqz reponatur in tertio gradu: ⁊ abstergit et replet: ⁊ mūdificat vlcera oculi que

admodū faciunt fumus mirrhe et storacis. ⁊ idēz auct. Dias. fumus olibani sedat apostemata oculi: ⁊ abscondit cursū humiditatum ad ipsū: ⁊ mundi ficat vlcera eius: ⁊ generat carnē i vlceribus ipsi que dicuntur chilomata: ⁊ sedat apostemata que fiunt i eo que dicitur kanri. fumus aut mirrhe et storacis eodez mō colligitur: et ualet ut supra. Et idē auct. Eben mesuay. olibanū destruit pblegma. ⁊ auferit tristitiam. ⁊ confert cordi. ⁊ auget in me moria. Auic. de uirib⁹ cordis dicit qz cōfortat cor. Rosas Paulus cap. de dolore capitis. comedat in quit rosas. i. mala granata ⁊ cetera. Rosastrū est similis apud Dias. ⁊ apud Kiranidā similis uocatur. Plin. inquit. similis: quam nicopho ros cognominamus. Roab ara. dactili: qui ⁊ thamara uocatur: ⁊ alijs pluribus modis fm diuersitatem specierum eoz ex parte maturitatis formarū ⁊ regionum etiam nominantur. Rosa quid est: le. baret. Rosa gariofilata quid est: le. quod supra. Rosa regis .i. flos staxarie. Rosa asinorum .i. flos peonie. Rosa vinee .i. flos spine albe. Ros syriacus exposuerunt quidā qz est flos omni: ⁊ non dicunt quid omnis est. sed ros syriacus ē su mach. uide qz ubiqzqz i libris de greco trāslatis hētur ros syriacus: i arabicis eisdē locis et casib⁹ hētur sumach. Nam apud Dias. in capi. de ozi ga noubi est ros syriacus: in Serapione eodem loco ex uerbo Dias. hētur sumach. Item i capi. de mo ris vbi dicitur sicca et trita ponuntur i loco rozis syriaci: i Serapione est sumach. Itē inuenitur sy ruptus de fructibus in. vij. Jo. Serapionis: cui si milis inuenitur apud Plin. ⁊ Dias. ⁊ ubi ille hz su mach: isti habent syriacus. Rosa zamen .i. flos maluanisci. Rosa seni .i. vesum. Rosa persica. i. rubea: qñ a persia hūerūt ortum. Rosa canina est plāta in cuius radice nascit qua si fungus: ex quo fit hypoquistidos: qui fūgus uo catur arabice tararib. ⁊ planta uocat barba bir cina. ⁊ est alia species rose canine: que uocatur ro sago. Rosa agrestis idem qd supra. Rosa marina quid e. Laieralmarien. Rosago planta est que ponitur in antidotario vi rili i potione ad scrofulas: ⁊ est spēs rose canine. Rosaidicos siue restidicos Paulus cap. de amif sione memorie admiscentes iquit ifrigidātia ⁊ sic cantia ut rosaidicos et mir sine et cetera: puto qz ē sumach. Rosaros. i. sturn⁹ auis. Rosaceū. i. oleū rosatū Rosata .i. antidotū ex rosie. Rosilo .i. aristologia. Rosilio idem qd supra. Rosiliab. i. amidū. Roso. i. mala granata. Rosoi idem qd supra. Rosstodoz. i. bedeguar. Rosum. i. almea. Cap. 610.

Rostum porcini herba est longitudo unius digiti et eiusdem lateris spandens se super terram amplectens eam: cuius folia ex utroque latere sunt incisa incisuris magnis: et in eius medio levatur stipes parvus: in cuius stipite sit quedam lanugo rotunda sicut pila: sicut facit herba semicoron: que cum tangitur dissolvitur: confert opilatis. Rostri cozinum herba est quam plures dicunt compositam: sed falso sicut apparet si leges finitum: imo est herba utriusque pilosa hinc quasi odor boraginis et virtutem consolidatinam.

Rotab .i. daculus.

Cap. 6ii.

Rotabea vel rod **Sera**.

lib. aggreg. cap. rod baba. quoniam est humidum et recess dicitur assaxfafa. quoniam est sicca dicitur akes: et ipse leguminis sic nominata. Et idem auctores. primo quoniam nascitur est similis andachuche: que nascitur in pratis. sed quoniam est completa habet folia subtiliora quam folia ipsius. et habet ramos similes ramis andachuche. et sunt ei semina in magnitudine lentis tortuosa sicut comina. aliquando deficcatur et ad ministratur cum alijs rebus: et preparatur cum sale. Et idem auctoritate Galeni. sapor huius grani est stipticus sicut sapor lentis. et virtus eius est caliditate temperata. et exsiccatio eius est amplior exsiccatio lentis: et comeditur sicut lens. Et idem auctoritate Isaac. benarum assaxfafa nascitur super aquas: et non siccatur in estate neque in hyeme: et ideo nominatur humidum. et quod de ea administratur est semen eius et folia. et est calidum et humidum. et est in eo inflatio: et ideo auget sperma: et incitat coitum: et auget inuamentum medicinarum que faciunt ad hoc. et semine eius ingreditur in pluribus compositiombus foribus. et quoniam fit emplastrum cum folijs eius confert morbis: que indigent sedatione doloris eorum. et est conueniens cibo animalium.

Rozaz. i. cerusa. **Rozaz** idem quod supra. .i. lithargyrium.

Rozatab .i. lithargyrium.

Ruafniri est species miconis.

Ruan .i. marmor.

Ruan idem quod supra.

Rubea tinctorum quid est. .i. littera eritrodanum.

Ruben. i. radix quedam: que affertur de barbaria. similiter rubem id est caseus.

Rubea consolida .i. bistorta.

Rubea. i. acacia. **Rubicar**. i. sinopida.

Rubien. i. cibus conueniens et sapidus: et est caseus recens.

Rubine. i. sipia ablata. **Rubie**. i. os sepie. idem quod supra.

Rubia .i. rubea tinctorum.

Rubidus panis. i. recoctus et rubefactus.

Rubrica. i. sinopida: pro quo .i. nepnia.

Rubus quid est. .i. sulach.

Rupus .i. liquoricia.

Rufus. i. herba que rubea vocatur.

Rugge idem quod supra.

Rugesar .i. cymbalaria. idem quod supra.

Rumani vel ruman. i. malus granatus: inde romana. i. cibus qui inde fit.

Rume. i. malus granatus. **Rumef**. i. lapaciu acutus. .i. pimpinella.

Rumefarch .i. pimpinella.

Rumegi. i. lapis similis cancro. quidam dicunt quod est cancer in lapidem conuersus.

Rusati. i. es vstu. **Rusauigi** idem quod supra.

Rusacerni .i. semine genitale.

Rusine. i. ziribet: et est species zedoarie.

Rusnen .i. tri de pasta.

Ruscritias .i. flos syriacus.

Ruscritro idem quod supra.

Rusme. i. tri que sunt ex azima pasta.

Rusmi .i. cepe agreste.

Cap. 6iz.

Ruta vel alidep.

Sera lib. aggreg. cap. radeb auct. .i. radeb. i. ruta: et dicitur.

ea domestica et siluestris. sed siluestris est magis calidior domestica et magis acuta: que escis non est bona. sed domestica et maxime illa que oritur circa arboris ficus: vel circa cucumeres est conueniens cibus. Et aliud genus rute siluestris que nascitur in macedonia et in galicia asie quam moly cines appellant: et aliqui armolam eam vocant. frutex est in vna radice virgas multas habens: folia latiora plus quam domestica: sed mollia et odorem granum habentia: et florem album: et capita maiora quam domestica: et in tribus partibus diuisa. huius semen obrusum et trigonum gustu amarum est. bec in antiquo tempore colligitur: cui addito melle et vino et felle caponis et croco: et succo maratri caliginem oculis detergit.

Posse. Gal. .i. simp. pharmacorum .i. cap. moly. quidam huius rutam siluestris nominant: quidam autem armolam. virtus autem eius subtilis est et calidior. in quartum gradum. unde et incidit grossos humores et diaforat et ad vriationem prouocat. Et idem. .i. simp. pharmacorum cap. pigatum. Pigatum. i. ruta siluestris quidem ex quarto est gradu calefacientium et siccantium: domestica vero ex tertio. est autem non solum acris gustus: sed etiam amara quo incidere et diaforare habet grossos et viscosos humores. propter eandem autem virtutem et per vrinam euacuat: quinimmo et subtilium partium est et ventositatis destructura: et ideo ad spurationes conuenit: et animositates que ad venerea pertinent: et diaforat et siccatur moderate. est enim de fortiter deficcantibus.

Sera aucto. .i. Dias. ruta est de pharmacis. Et rebus magis conferre tibus inflationibus et ventositatibus. et ipsa extinguit libidinem coitus. unde domestica et siluestris sunt ambe calefaciue adustive prouocatiue vrie et menstruorum. Et quando comeditur ruta aut bibitur stringit ventrem. et quando sumitur in potu ex semine cuiuscumque quantitas vnius calus cum vino est medicamentum conferens multum medicinis mortiferis.

Et qñ comeduntur folia eius sola: aut cū ficub⁹ sic
 cis et nucibus auferunt nocumētia medicinarum
 mortiferarū. et est vltima medicina cōtra maliciā
 venenoz: qñ administratur sicut diximus. Et qñ
 comeduntur et bibuntur ruta: semper abscondit sper
 ma. et qñ coquitur cū aneto sicco: et sumitur sedat
 tortiones. et qñ administratur in hūc modū cōfert
 dolozi capitis et dolozi pectoris et asmatis et tussi et
 apothemati pulmonis et sciaticae et doloibus iun
 curarū et rigoribus. Et qñ coquitur in oleo: et po
 nitur in dysteribus: cōfert inflationi matricis et i
 flationibus et doloibus recti intestini. Et qñ terit⁹
 et cōficatur cum melle et linitur supra collum ma
 tricis: cōfert dolozi eius et suffocationi matricis.
 Et qñ coquitur i oleo et bibitur: occidit et expellit
 lūbicos. et cōficatur cū melle: et fit emplastrū do
 lozi iunctuarū et dolozi ex concussioe. et fit empla
 strū cum ea et ficibus hydropisi carnofo. Et qñ
 coquitur cū vino usq; ad cōsumptionē mediocritatis
 vini: et bibitur: cōfert speciei humide hydropisis.
 Et qñ comeduntur sola sicut ē: aut salita acuit visū.
 Et qñ fit emplastrum cum ea cū fanich super oculi
 lum: sedat doloze eius. Et qñ teritur et miscetur
 cū aceto et oleo rosato: et fit linitio cū eo: sedat do
 lem capitis. et qñ intronititur i naribus ipsa aut
 succus eius abscondit fluxū sāguinis ab eis. Et qñ
 admiscetur cum nitro et fricat inde morphea al
 ba auferet eā. Et qñ fit emplastrum cū ea et cū mel
 le et albumine super empetiginem cōfert ei. et qñ
 succus rute calefit i cortice granati: et distillatur i
 aurē: cōfert dolozi eius. et miscetur cum succo fe
 niculi et melle: et fit collyriū cū eo: et cōfert dolo
 ri visus. Et qñ miscetur cum aceto et oleo ro. et cō
 ficatur cum cerusa: et fit linimentum cū ea: cōfert
 herisipille et formice et vlcereb⁹ capitis humidis.
 et ruta qñ masticatur post cōmestione ceparum et
 alliorum: auferet fetorem illorū. Ruta venenis re
 sistere mustele docet: que qñ cūz serpētib⁹ dimi
 cature sunt cibo eius arman. Docuit etiā rex pō
 ticus: qui cūz fratris sui timeret insidias rute folia
 cum duabus nucibus et totidē caricis admixto sa
 le ieiun⁹ acceperat. Agrestis si sumatur nimis de
 ipsa occidit. et qñ ipsa colligitur: maxime cū icepe
 rit apparere flos: si carnem tetigerit vlcera: et fa
 cit inflare cum puritu: quare oportet qui vult eā
 colligere: q; vngat manus et facies cū oleo ro. Et
 estimauerunt quidaz q; si succus eius aspergatur
 super pullos gallinarum: non comedit eos milu⁹.
 Et putant quidam q; illa que nascit i macedonia
 ppe fluiū: qui dicitur archimon qñ comeduntur
 occidit. et loca in quibus nascitur sūt loca serpētū
 plena. Sed semen eius qñ bibitur: cōfert dolozi
 bus intrinsecis: et ipsūm igreditur i cōse: tionibus
 medicinarū: et est iuuatiua. Et idem auc. rufi. Ruta
 domestica ē medicina maxima iuuatiua intesti
 nis interioribus: et cōfert visui. et gummi eius est
 cal. in fine tertij gradus: sic. in tertio. curat vlcera
 oculi qñ puluerizatur super ea. et cōfert scrofulis
 que fiunt in gutture et subassellis.
 Rutela est genus aranee: et vocat tarantula.

Ruteficar. i. nasturcium. R. nūi. moz. i. abrota
 Rutib est qd facit stare sicut stat hō cū erat tenēs
 faciem suam et ventrem super terrā.
 Cap. 63.

Bhule ara. la. Sera. lib. 99
 u. ren. greg. cap. R. hule auc. Sal. renes sani sūt ex
 piscibus illis qui stinci dicūtur. Et qui
 dam defertur ex babylonia: et quidā ex India. et
 ex eis sunt qui generāt in mari cozū. et ex eis sunt
 qui reperiunt in regione lodie: et sunt species stel
 lionis aquatici: et ipsi quidem desiccant in tempo
 re autūni. Dias. stincus aīal est: qd et in India re
 perit quadrupes simile lacerte: et multo maius et
 longius et vctosius aptum ad venereos actus. sed
 in nostris pibus hōmus eque paruos: sicut sūt
 lacerte nouit oze: et in aqua sunt degentia.

Posse. Sera. quādo sumit in potu
 ex eo qd ē iuxta renes
 stinci incitat fortiter libidinem. et hec medicina in
 gredit i cōfectionibus ad excitandum desiderūz
 coitus. Et idem aucto. alcanzi. si bibitur ex renib⁹
 ipsi⁹ solum facit erectionē nimiam virge: adeo q
 oportet fieri medicinam extinguētē ipsū. est cal.
 complexionis: et auget sperma et libidinem. et me
 lior ex hoc pisce ē ille q; ē maior et pignior. Diasc.
 faciunt ad venereos usus: si caro ei⁹ vno cyatho
 poter. Ita si plus sumat: nervos ledit. Paul⁹ cap.
 de stinco ca. complexionis et sicce in tertio.

Sequitur de S.

Sabates est nota gaudij
 Sabat .i. salsa que fit cū aceto.
 Sabar .i. aloē.
 Sabasa .i. cocule que a sancto
 Jacobo apozatur postq; exteri
 or cortex fricando ablatus fuerit: et margarite si
 milantur.
 Sabanum .i. panniculi qui sunt intra grana grana
 ti: vel bombicinus pannus.
 Sabagit. i. cibarium cū iure vel balsamēta liquida
 i quibus tingitur aliquid vt caro vel aliud.
 Sabauri. i. subtilis. Sabacen. i. nabach.
 Sabran. i. esula. Saber. i. aloes.
 Saberemi .i. esula.
 Sabel vel sebel. i. caro rubea crescens super albe
 dinem oculozum ex venis contexta ad modum re
 this: et palpebra inuerfatur: et fit rubea et aspera.
 Sabolenegit .i. ematbites.
 Sabdenegum idem quod supra.
 Sabibonilchimi. i. bona succositas anteq; sāguis
 fiat.

Cap. 64.
Sabon .i. formicarius: latine sa
 po. Sapo fit ex foru lici
 nio et quacunq; pignedine: cuius mul
 te sunt species eius. Est enim spatarcti
 cus qui sic dicit eo q; icidit ut spata: et iste vocat
 36 4